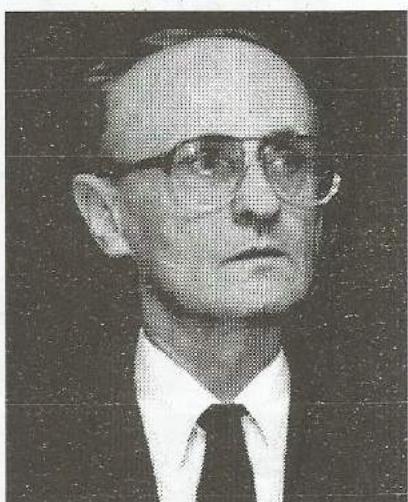

ТАРАС ДЕНИСОВИЧ НИКУЛА

(до 75-річчя від дня народження)

5 січня 2011 р. виповнилося 75 років від дня народження і 56 років трудової та громадської діяльності завідувача кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця Никули Тараса Денисовича, доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, академіка Академії наук вищої освіти України, дійсного члена Української та Нью-Йоркської академій наук, Європейських асоціацій ? ниркової, діалізу і трансплантації.

Т.Д. Никула народився у селі Банилів Вижницького району Чернівецької області в хліборобській родині. Дитинство пройшло в умовах румунської окупації, воєнного лихоліття, евакуації, голоду (1946—1947 рр.), багаторічної відсутності тата (через румунські тюрми, фронт, госпіталі після тяжкого поранення, ГУЛАГ). Попри все це і тяжку тривалу хворобу матері Тарас Денисович постійно вчився на "відмінно", закінчив Банилівську неповно-середню та Вижницьку середню школи, в 1954 році поступив на перший курс лікувального факультету Чернівецького державного медичного інституту (тепер — Буковинський державний медичний університет), а в 1960 р. закінчив його з відзнакою.

Замість запропонованої кафедрами госпітальної терапії та загальної гігієни очної аспірантури при розподілі попросив направити його на роботу в рідний район. П'ятирічна праця на Буковині практичним лікарем на різних посадах у Нижньостанівецькій сільській (лікар, головний лікар) та Ващківецькій районній (заступник головного лікаря, завідувач терапевтичного відділення, районний терапевт) лікарнях, виконання відповідальних профспілкових функцій районного і обласного рівня, викладання терапії у Ващківецькому медичному училищі навчили багатьом важливим речам, залишили глибокий слід у становленні Тараса Денисовича як лікаря, педагога, вченого і керівника. Громадськість Вижниці, відзначаючи 500-річчя від дня заснування міста, поставила його прізвище на чолі списку "Гордість міста" з 30 осіб.

З 1965 р. дотепер (понад 45 років) Т.Д. Никула — у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, де під керівництвом професора А.П. Пелещука пройшов шлях від клінічного ординатора терапевтичної кафедри до професора. У 1969 році закінчив аспірантуру з внутрішніх хвороб, успішно захистив кандидатську дисертацію "Вільні амінокислоти сироватки крові та сечі при дифузних захворюваннях нирок", у 1984 році — докторську дисертацію "Клінічна оцінка та лікування порушень амінокислотного обміну при нирковій недостатності". Спеціалізувався і підвищував кваліфікацію в Київському інституті удосконалення лікарів, I та II Московських медичних інститутах, Ленінградському санітарно-гігієнічному медичному інституті, Карагандинському медичному інституті, Національній медичній академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика тощо. Закінчив Інститут патентознавства, був заступником начальника патентно-ліцензійного відділу Київського медичного інституту.

З 1988 р. Т.Д. Никула, отримавши вчене звання професора, завідує кафедрою пропедевтики внутрішньої медицини № 2 (терапії санітарно-гігієнічного факультету, терапії медико-профілактичного факультету, пропедевтики внутрішніх хвороб № 2). У 1986—1997 рр. він одночасно виконував обов'язки проректора чи заступника проректора Київського медичного інституту з навчальної та наукової роботи.

Серед 55 наукових напрямків Т.Д. Никули пріоритетними є нефрологія, кардіологія, гастро-ентерологія, ревматологія. Під його керівництвом виконані 3 докторські та 17 кандидатських дисертацій. Опублікував понад 750 наукових праць, у т. ч. видав 58 книг (монографії, навчальні посібники, словники, довідники, щорічники), 17 методичних рекомендацій. Автор 49 винаходів і корисних моделей нових пристрій і способів діагностики, профілактики, лікування та ре-

абілітациї. Створив і впровадив у практику оригінальні комп'ютерні програми навчання та контролю знань студентів з пропедевтики внутрішньої медицини, що використовуються і за межами України (у тому числі в Москві).

Лекції і навчальні посібники Тараса Денисовича відзначаються чіткістю, образністю, дохідливістю, насычені прикладами з різnobічного практичного досвіду.

Т.Д. Нікула ? один з організаторів і багаторічний науковий керівник Київського міського нефрологічного центру. Започаткував відкриття бальнеологічного курорту в селі Брусниця на Буковині. Тривалий час був головним терапевтом Української ради по управлінню курортами профспілок, заступником голови Державної наукової санаторно-курортної комісії з нефрології. Призначався членом Міжвідомчої координаційної комісії Академії наук і МОЗ України, членом Комісії з медицини науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, членом вченої ради військово-медичного управління Служби безпеки України. Обраний членом Президії правління наукового товариства терапевтів України, Української асоціації нефрологів. Член спеціалізованої ради з внутрішніх хвороб.

Тарас Денисович заснував і є відповідальним редактором першого в Україні нефрологічного періодичного видання ? щорічника "Актуальні проблеми нефрології", визнаного ВАК України. Науковий редактор відділу гастроenterології журналу "Лікарська справа. Врачебное дело"; а також член редколегії і редакційних рад низки інших медичних журналів. Веде просвітницьку роботу на телебаченні і радіо, бере участь в організації та проведенні з'їздів нефрологів і терапевтів України, науково-практичних конференцій.

Т.Д. Нікула регулярно і гідно представляє науку нашої держави на міжнародних конгресах і симпозіумах у понад 30 країнах на чотирьох континентах. Керує Центром міжнародних багатопрограмових клінічних досліджень. Свідченням його великого міжнародного авторитету є призначення консультивним редактором Американського біографічного інституту (США), заступником генерального директора по Європі Міжнародного біографічного центру в Кембриджі (Англія). Його творча біографія щорічно публікується багатьма провідними біографічними центрами світу.

Тарас Денисович має почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України" (2003), декілька десятків українських і міжнародних нагород за здобутки в медицині: "Міжнародний орден Достоїнства", "Міжнародний орден Візяння", "Орден Міжнародних Послів", "Знак пошани", почесні міжнародні звання "Людина 2003 року" (США), "Людина 2010 року" (Англія), "Міжнародний вчений 2004 року", медалі "2000 видатних людей ХХ століття", "Лідери для нового століття", "2000 видатних учених ХХI століття", імені М. Д. Стражеска, Платона, Марії Кюрі тощо. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки 2009 р. "За розробку та впровадження системи методів діагностики, профілактики і лікування хвороб нирок", премії Української академії наук, Академії наук вищої освіти України.

Його творча біографія щороку публікується у провідних міжнародних біографічних центрах, у т. ч. "Хто є хто у світі" ("Who's who in the world"), та в аналогічних Українських виданнях ("Хто є хто в Україні", "Імена України").

Нитка життя Тараса Денисовича Нікули назавжди вплетена в історію Буковинського краю. Книга його спогадів "Життя і медицина" презентована скрізь, де вчився чи працював автор, отримала визнання в різних країнах світу. Земляки-буковинці помістили його творчу біографію в книгах "Буковина. Імена славних сучасників", "Серцем з Буковиною" та ін.

Двоє дітей професора Т.Д. Нікули закінчили Київський медичний інститут. Старший син Борис працює урологом-сексопатологом у дорожній клінічній лікарні № 2 Укрзalізниці м. Києва та у медичній фірмі "Борис", дочка Олена — лікар-генетик, кандидат медичних наук, старший науковий співробітник Інституту гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва, виконавчий директор Спілки громадських організацій "Всеукраїнська асоціація захисту прав пацієнтів "Здоров'я нації". Два молодші сини ще вчаться в школі.

Співробітники, учні, колеги, широ вітаючи із 75-літтям, бажають ювіляру здоров'я, творчої наснаги та невичерпної енергії в усіх сферах подальшої багатогранної і плідної діяльності.